

Från ont till gott

Stipendiet till Helena Berings minne gick till Lo Kauppi, skådespelare, regissör och författare för hennes pjäs Bergsprängardöttrar där hon lyfter fram de kvinnliga fångarnas erfarenheter. Det delades ut den 21 november på ABF-huset i Stockholm.

Om betydelsen av det psykoterapeutiska samtalet, skriver Ingegerd Morvik och uppmärksammar temat för 2010 års stipendieutdelning till Helena Berings minne.

Psykolog Ingegerd Morvik

Foto: Tomas Södergren

Det psykodynamiska terapisamtalet är på väg att tystas i Sverige. Flera generationers kunskap, forskning och erfarenhet ställs av samhället åt sidan. Därmed överges en stor grupp hjälpsökande människor. De hänvisas till psykofarmaka eller i bästa fall till kbt-behandling, som i bästa fall genomförs av professionella psykologer.

För vanliga människor, vuxna och ungdomar försämrats möjligheterna till samtalshjälp av legitimerade psykoterapeuter. För de människor, som i dag hamnat bakom olika slags låsta dörrar i vård-Sverige, blir de alltmer objekt som ska åtgärdas, skyddas eller anpassas.

Vikten av att hjälpinsatser och rehabilitering i ett demokratiskt och civiliserat samhälle måste ske i en miljö, där subjekt till subjektrelation råder, är på väg att glömmas bort inom den offentliga sektorn och återfinns snart bara i de privata psykoterapeutiska miljöerna. I psykiatri, åldringsvården och kriminalvården finns ingen tillgång till professionellt samtalsstöd. I dessa miljöer drogas människor allt mer.

Senast har vi fått veta, att de människor, som "vårdas" i fängelsemiljöerna blivit lugna, lydiga och lätthanterliga med hjälp av mediciner, som ordineras barn och vuxna med neurologiska funktionshinder.

OM DET I FÄNGELSERNA funnits tillgång till professionella psykoterapisamtal jämsides med medicinering kunde vi acceptera att medicinering medverkar till en lugnare miljö. Då det goda samtalsmötet inte finns längre, känns det som att människorna bakom lås och bom erbjuds stenar i stället för bröd.

Psykologen och psykoterapeuten Helena Bering mördades den 18 augusti för sex år sedan. I år delade Helena Berings Minnesfond för sjätte gången ut ett stipendium, som går till en person, som visat på det goda psykoterapeutiska samtalets betydelse. I år får Lo Kauppi, skådespelare, regissör, dramatiker och författare motta stipendiet.

Helena Bering var en av de psykologer med erfarenheter från kriminalvården, som erbjöd fångar och före detta fångar psykoterapeutisk samtalshjälp. Dagen innan Helena mördades medverkade hon i ett program på SVT, där hon berättade om svenska fångars bortglömda barn. Som första stipendiat

uppmärksammade minnesfonden Helenas arbete för barnen genom att ge Yvonne Öhlin Lagerstedt, verksamhetsledare för Solrosen i Göteborg, stipendium för deras viktiga stöd till fångarnas barn. Stipendiet delades ut under Psykologdagarna 27 – 28 oktober, 2005.

I ÅR UPPMÄRKSAMMAR Helena Berings Minnesfond hur viktigt det är för människor i olika slags livskriser, att få tillgång till det goda samtalet, som vilar på professionell, psykodynamisk terapikunskap.

Vi är på väg att förlora det humanistiska, solidariska arvet som vuxit fram under mer än 100 år inom det svenska samhällets institutioner. Människor, som har råd att betala kan fortfarande få denna hjälp privat. Klasskillnader och ojämlikhet växer.

Psykoterapeutiska miljöer, som präglas av ett psykodynamiskt tänkande fanns en gång i den öppna psykiatrin, som inom Nackaprojektet vars ledare var psykiatern/psykoanalytikern Johan Cullberg. Det fanns likaså i den Psykiatriska Verksamheten i Luleå, som startade 1972 och i den sektoriserade modellen för småskalig tillgänglighet av bland annat psykoterapeutisk kompetens i teamsamarbetet som startade i Blekinge 1979. Dessa båda projekt leddes av psykiatern/psykoanalytikern Clarence Crafoord.

EN MER INGÅENDE ANALYS av hur nedmonteringen av den psykodynamiska psykoterapeutins utbildnings- och behandlingssituation finner du i Jurgen Reeders bok *Det tystade samtalet* (Norstedt). Den rekommenderas varmt!

Lika rätt till hjälp vid själsliga åkommor som vid kroppsliga, borde vara en självklarhet.

Detta är ett av de fem områden som Helena Berings Minnesfond uppmärksammat under de sex år som gått sedan hennes död.

INGEGERD MORVIK
Psykolog

Publicerad i november 2010